

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان:

بررسی و مقایسه شاخص‌های استنادی و آلتمتریکس مقالات حوزه اعتیاد به مواد مخدر

افیونی مندرج در پایگاه Scopus با استفاده از ابزار PlumX

توسط:

زینب کریمی مقدم

استاد راهنما:

دکتر علی طالبیان

استادان مشاور:

دکتر رضا تبریزی

خانم هما ارشدی

خردادماه ۱۴۰۲

چکیده

زمینه و هدف: یکی از روش‌های ارزیابی تولیدات علمی که از دیرباز مورد توجه بوده است تحلیل استنادی است. باتوجه به محدودیت‌های تحلیل استنادی و گسترش رسانه‌های اجتماعی و اهمیت آن‌ها در اشاعه یافته‌های پژوهشی وجود شاخص‌های جدید که دگرسنجی نام دارند در کنار شاخص‌های سنتی برای ارزیابی پژوهش ضروری است. بنابراین هدف از پژوهش حاضر بررسی وضعیت مقالات حوزه اعتیاد به مواد مخدر افیونی براساس شاخص‌های کتابسنجی و دگرسنجی و همچنین تعیین رابطه میان عملکرد استنادی و دگرسنجی مقاله‌های این حوزه است.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر، توصیفی-تحلیلی از نوع کاربردی بوده که با استفاده از روش‌های کتابسنجی و دگرسنجی انجام شده است. جامعه پژوهش شامل ۱۶۸۰۳ عنوان مقاله حوزه اعتیاد به مواد مخدر افیونی نمایه شده در پایگاه اسکوپوس از ابتدا تا سال ۲۰۲۲ است. برای گردآوری داده‌ها از پایگاه اسکوپوس و ابزار پلام‌ایکس و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای اکسل و اس‌پی‌اس‌اس استفاده شده است.

یافته‌ها: ۸۰/۶ درصد تولیدات مورد بررسی استناد دریافت کرده‌اند. ۹۵ درصد این تولیدات حداقل یک مرتبه در یکی از رسانه‌های اجتماعی مورد توجه قرار گرفته‌اند. همچنین از پنج شاخص پلام‌ایکس شاخص استفاده بیشترین آمار را به خود اختصاص داده است. شاخص کسب در رتبه دوم و شاخص رسانه‌های اجتماعی در رتبه سوم و شاخص‌های استناد و اشاره در رتبه‌های بعد قرار دارند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که به لحاظ آماری، رابطه معنادار و مثبت میان شمار استنادات و تمام شاخص‌های دگرسنجی مقالات وجود دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به وجود همبستگی مثبت بین شاخص استناد و دگرسنجی در این مطالعه می‌توان گفت رسانه‌های اجتماعی می‌توانند تأثیر مثبتی بر میزان استناد به مقالات علمی داشته باشند. بنابراین، پژوهشگران حوزه اعتیاد به مواد مخدر افیونی نیز به منظور دریافت استناد به فعالیت‌های علمی خود، می‌توانند از رسانه‌های اجتماعی استفاده و آثار خود را در رسانه‌های اجتماعی مختلفی به اشتراک بگذارند.

کلیدواژه: تحلیل استنادی، دگرسنجی، پلام‌ایکس، اعتیاد به مواد مخدر افیونی

Kerman University of Medical Sciences

Faculty of Management and Medical Information Sciences

In partial fulfillment of the requirements for the degree MSc

Title:

Investigating and comparing citation indices and altmetrics of articles in the field of addiction to opioids in the Scopus database using the PlumX tool

By

Zeinab Karimimoghadam

Supervisor

Ali Talebian

Advisors

Reza Tabrizi

Homa Arshadi

Abstract

Background and purpose: One of the methods of evaluating scientific productions that has been of notice for a long time is citation analysis. According to the limitations of citation analysis and the spread of social media and their importance in the dissemination of research findings, the need for new indicators, which are called Altmetrics, along with traditional indicators, seems necessary for research evaluation. Therefore, the purpose of the current research is to investigate the status of articles in the field of Addiction to opioids based on bibliometric and altmetrics indicators, as well as to determine the relationship between the citation performance and the altmetrics performance of articles in this field.

Materials and methods: The current research is descriptive-analytical of an applied type, which was carried out using bibliometric and altmetrics methods. The research population includes 16,803 titles of articles in the field of addiction to opioids indexed in the Scopus database from the beginning to 2022. For data collection, Scopus database and PlumX tool were used, and Excel and SPSS software were used for data analysis.

Findings: 80.6% of the examined productions have received citation. 95% of these products have been noticed at least once in one of the social media. Also, of five PlumX metrics, the usage has the most statistics. The captures is in the second place, the social media is in the third place, and the citation and mentions are in the next ranks. The results of the research show that statistically, there is a significant and positive relationship between the number of citations and all the altmetrics.

Conclusion: Considering the existence of positive correlation between citation and altmetrics indicators in this study, it can be said that social media can have a positive effect on the number of citation of scientific articles. Therefore, researchers in the field of addiction to opioids can use social media and share their works in various social media in order to receive citation for their scientific activities.

Keywords: citation analysis, altmetrics, Plum X, addiction to opioids